České soudy vyměřily Iráčanovi 15 let vězení za účast v ISIS. Češi z Donbasu vyfásli 20 let. Jak to?

- CZ24 News | 13. října 2021

ČESKO: Iráčan, který odjel z ČR bojovat za Islámský stát*, dostal od Vrchního soudu 15 let basy. Čeští dobrovolníci z Donbasu vyfásli po 20 letech. Je IS „lepší“ než dvě tzv. „separatistické“ republiky, které usilují o samostatnost? Ať se na to díváme jakkoli, např. Kosovo získalo podporu od NATO, když usilovalo o totéž.
Níže názor právníka Čestmíra Kubáta.

Pane doktore, Čech, který se účastnil bojů na Donbasu, dostal 20 let vězení. Jak mohou naše soudy posuzovat to, co se děje v jiném státě, nejsou od toho mezinárodní tribunály? ČT s odvoláním na rozsudek Krajského soudu v Plzni uvádí , že Lukáš Nováčekse v roce 2015 na východní Ukrajině „nechal vyškolit Ruskem podporovanými separatisty…zapojil se po jejich boku do bojů s ukrajinskými jednotkami“.

Čestmír Kubát: Předně musím uvést, že o těch případech vím v obecné rovině z hromadných toků informací. Na odpovědnou kritiku soudu to nestačí. Avšak mohu se vyjádřit k tomu, co říkají média, resp. k té sumě informací, kterou podávají čtenáři.

Mezinárodní tribunály jsme tu měli, ale náplň jejich práce vyvolává otázky. Co tím myslím – jak bylo možné za válečné zločiny soudit subjekty již neexistující Jugoslávie (viz ICTY, z angl. International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia) a ignorovat přitom řadu etnických problémů, které vyústily v ozbrojený střet jinde ve světě?

Buď se měří všem stejně (kdysi u nás znělo heslo „padni-komu-padni“), nebo se jedná o něco, co vždy vypadá jako selektivně vybraný problém, mající naplnit nějakou účelovou agendu. Jde-li o příklad s Kosovem: názory exprokurátorky Carly del Ponteové se časem měnily. Kdyby tehdejší prokurátoři měli možnost dnešního náhledu, zřejmě vše mohlo vyhlížet dost jinak…

Námi citovaná média udávají, že česká justice Nováčka odsoudila „za teroristický útok a za účast v organizované zločinecké skupině“. Sám Nováček odmítá aktivní účast v bojích, tvrdí, že pracoval v kuchyni v kasárnách „separatistů“, že „myl WC“. Přitížit si měl tím, že se „z frajeřiny“ fotil v uniformě a se zbraní v ruce. Policie disponuje ale záznamem, kde se má Nováček ruským novinářům svěřovat o svých aktivitách, video Nováček sám dříve umístil na sociální sítě (viz citovaná média). Kdybychom se odpíchli od toho, co je ze zpravodajství známo, pak byla účast mých spoluobčanů v bojích na Donbasu v řadách doněcké či luhanské armády nejspíše posuzována podle § 311 trestního zákona (teroristický útok) nebo podle § 312 tr. z. (teror). Vedle České republiky a mezinárodních organizací pak ustanovení § 313 tr. z. poskytuje ochranu proti teroristickému útoku a teroru také cizímu státu, v daném případě Ukrajině.

Tímto se ovšem nezastávám těch, kdo se nechal vojensky angažovat. Otázka zní, zda jsou všechny tyto případy posuzovány nezaujatě. Ptám se současně, jak chápat angažmá českých vojáků ve světě pod velením NATO? … Celkově na zahraničních misích od roku 1990 participovalo na 15 000 našich novodobých válečných veteránů a veteránek…

Týž trest v trvání 20 let si za totéž vysloužil i jiný Čech, dle médií jde o recidivistu, v tomto případě o

osmačtyřicetiletého Jiřího Urbánka. Na 20 let jej do vězení poslal pražský městský soud. Verdikt zní: „…za teroristický útok, účast na teroristické skupině [bojující na Donbase /DLR/] a další činy…“ Urbánek o svém aktivním zapojení do bojů informoval na sociálních sítích (fotky v uniformě DLR z bojových pozic). Soudkyně Krestýnová k tomu řekla – „soud nemusí mít důkaz, že sám na někoho střílel, ale už jen zapojení se do těchto útoků z něj pachatele trestného činu dělá“. Urbánek české justici ale uniká na svobodě. Na jakém základě ČR vyhodnotila, kdo je z bojujících stran kdo? Resp. že u nás soudíme ty „správné“ (hodné odsouzení)?

Je pro mě otázkou, krom toho, na co se ptáte, jak a zda se soud zabýval také závazky České republiky v boji proti mezinárodnímu terorizmu a v oblasti lidských práv. Mám na mysli především to, jak v této souvislosti vyhodnotil také práva ukrajinských občanů na Donbasu ve střetu se současnou kyjevskou mocí, protože ta nehájí zájmy svých občanů a národů Ukrajiny, ale soustavně se jim zpronevěřuje.

Současný ukrajinský protiruský režim, já jej považuji za nacistický, se ujal moci „oranžovou revolucí“ na Majdanu řízenou ze zahraničí. Stalo se tak v roce 2013. Nový režim nectí oprávněné výhrady místních, žijících na Donbasu, proti protiústavním postupům. Nechce ani připustit jejich právo na sebeurčení, byť v rámci autonomie. Vedlo to ke vzniku občanské války, ve které se také Ukrajina dopouští válečných zločinů a zločinů proti lidskosti proti obyvatelům Donbasu, které stále pokládá za vlastní občany. Ale to naše české soudy už asi nezajímá. Mělo by. NATO má být organizace obranná. Velká škoda, že se toho nedrží. Tím stručně odpovídám na vaši otázku k našim vojákům na zahraničních misích.
Stejně jako Urbánek se trestu zatím vyhýbá dvaatřicetiletý Martin Kantor. I zde se obžalovanému přičítá „teroristický útok a účast na teroristické skupině“. Kantor se prý usvědčil svou korespondencí, byť „soud neprovedl některé důkazy původně navržené obžalobou…“, řekl předseda senátu Jan Šott. Kantor měl působit jako ostřelovač LNR, a to v rámci bojových operací proti ukrajinským vládním jednotkám. Tři zmíněné rozsudky jsou zatím nepravomocné, Nováček se ihned odvolal. Jak je to s promlčecí dobou v tomto případě? Například současné soudy stíhají i stoleté nacisty, ale celá řada jiných nacistů přitom úspěšně fungovala ve strukturách NATO či EHS a dalších…Vůbec „zářným“ příkladem je Kurt Waldheim (OSN)…

Česká strana zatím zřejmě považuje vládu na Ukrajině za legitimní, nebere v potaz způsob, jakým přišla k moci. Tento nový režim fatálně poškodil absolutní právo na Ukrajině žijících národů ve smyslu čl. 47 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech: „Nic v tomto Paktu nemůže být vykládáno tak, jako by oslabovalo přirozené právo všech národů (včetně Rusů na Donbasu) užívat plně a svobodně jejich přírodního bohatství a zdrojů.“ Je to celé tedy otázka intepretace, kdo je tam v právu, a kdo není.

Opakuji, nezastávám se našich občanů, kteří byli vyfoceni na území cizí země ve stavu konfliktu se zbraní v ruce. Jen se znovu ptám, zda se všem měří stejně, nebo zda si některé orgány zasedly jen na někoho, na koho se to teď nejvíc hodí. Pokud byli bývalí nacisté integrováni do významných evropských struktur viz vaše otázka, tak to o něčem svědčí. Co je dovoleno jedněm, druhým se neodpouští? Ptejme se potom, kde je ta spravedlnost…

Ještě bych dodal, že na Ukrajině bylo rovněž podstatně porušeno jejich právo na rozvoj také v jazykovém a sociálním smyslu. Běžně se uvádí, že Ukrajina jako jedna z nejvyspělejších republik bývalého Sovětského svazu má dnes o 10 miliónů obyvatel méně, protože se tam lidé nemohou uživit, a i u nás jsou běžné případy ukrajinských inženýrů pracujících v posledních nekvalifikovaných profesích…
Na začátku jsme slíbili porovnání dobrovolníků na Donbasu s lidmi, kteří odjeli bojovat za ISIS*…

Že bojovník ISIS dostane od našich soudů 15 let a onen „kuchař“ 20 – fakt nevím, co se tím chce

naším soudnictvím říct. ISIS uřezává lidem hlavy, občané DONBASU bojují za svoje území, kde mají domy a kde rostou jejich děti. Osobně si nemyslím, že takhle vypadají teroristé, ale znovu říkám, že neobhajuji vojenské zapojení našich občanů do cizích armád. Jak se chovají vojáci na misích obecně, o tom viz dokumenty o mučení lidí v Abú Ghraíb… Terorismus nemá mít žádné promlčecí lhůty. Je jen otázkou, zda umíme vidět skutečný terorismus. Přál bych si, aby to tak bylo.

Díky za rozhovor. Mimochodem, Jana Silovského, Čecha odsouzeného za propagaci terorismu (ISIS) soud v únoru propustil … Chtěl se přidat k Islámskému státu

Co dodat – no comment?

* teroristická organizace zakázaná v Rusku